

På den andre siden av veggen

■ OLAV GUNNAR BALLO

fastlege ved Nordlys legesenter, Alta

– Jeg gråter ofte med mine pasienter.

Gjorde hun det? Min kvinnelige kollega fortalte hvordan pasientenes sykdommer og livshistorier kunne gå så hardt inn på henne at det førte til at hun satt der, på kontoret sitt, og gråt sammen med dem.

Utsagnet førte til at det ble en livlig debatt under lunsjen mellom legene på kontoret, der vi satt med matpakkene våre rundt langbordet.

– Du kan da ikke det, Magda, du skal jo være den profesjonelle!

Men hun sto på sitt, smilte til og med lunt der hun satt. Hun virket så fast, så bestemt. Å gråte var det siste vi hadde trodd at hun drev med, der inne på kontoret.

Da alarmen gikk hadde jeg akkurat nådd legevakten, tidlig på morgenen. Kvinnen fortalte, kort, hektisk, at naboene, foreldrene til barnet, hadde funnet datteren livløs i sengen da de skulle ta henne opp.

– Adressen? Jeg skjønner at det haster, men vi må ha adressen, ellers finner vi ikke fram.

Sammen med turnuslegen dro jeg av gårde med ambulansen med én gang. Kvinnen hadde sagt at to sykepleiere hadde startet gjenoppliving, og at hun straks gikk tilbake for å hjelpe dem.

På veien ut, det var tre mil å kjøre, hadde vi god tid til å gjennomgå utstyret. Jeg fant fram laryngoskopet, og det minste bladet, klikket det på plass og sjekket at lyskilden virket. Turnuslegen viste meg tubene, som lå som en bunt asparges i bunnen av førstehjelpskofferten. Han dro ut én av de tynneste. Han slo kofferten helt ut, og fant fram en sprøyte, som han festet til slangen på tuben. Han puttet arteriepinsetten i ytterlommen på jakken sin.

Det ble kjørt fort, og vi måtte lukke kofferten for at utstyret ikke skulle falle ut. De første strimene av dag begynte å drive natten bort, mens det blafret blått langs brøytekanterne gjennom det melkehvite glasset i sideruten. Innimellom, når sjåføren nådde biler foran seg, lød sirenen, skingrende og intenst. Men vi var snart forbi, og da ble det stille igjen, bare det blå, blinkende lyset minnet oss om at det hastet.

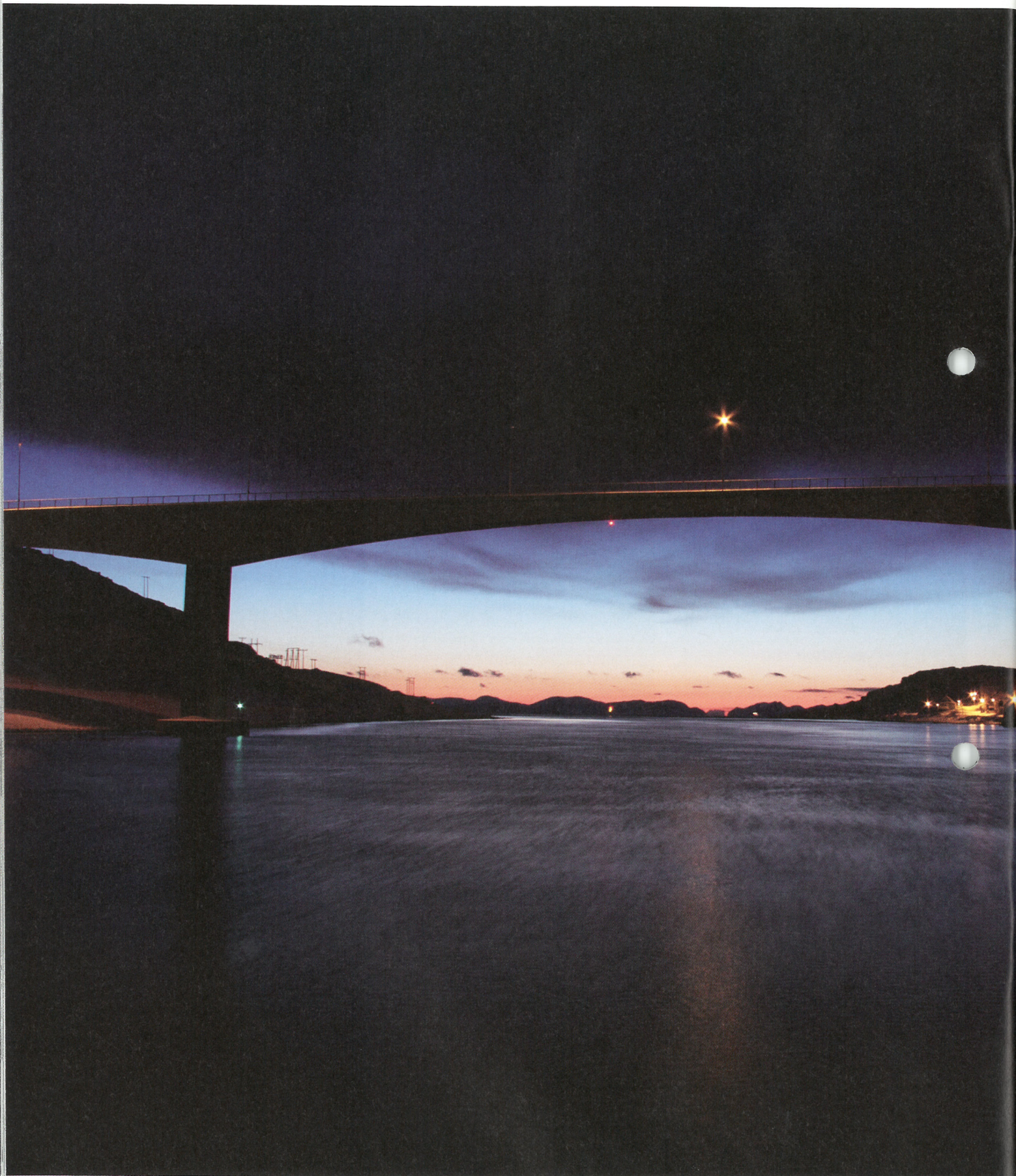
Det var ikke stort å si. Vi fikk se hva som ventet når vi nådde fram.

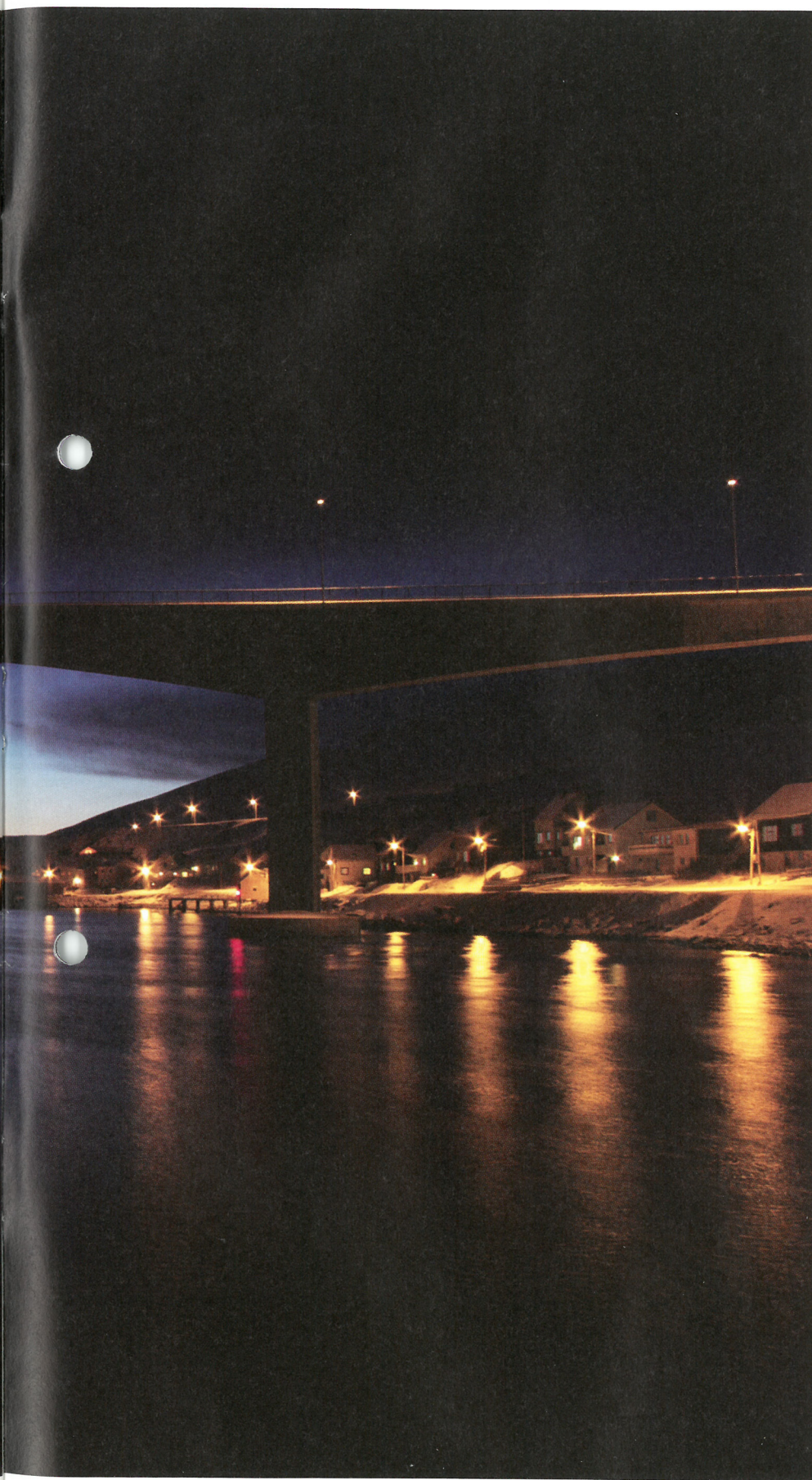
Ved oppkjørselen sto det en bil i grøften, med den ene døren revet opp. Noen hadde hatt det travelt da de ankom.

Vi løp inn i huset, mens ambulansepersonellet kom etter med kofferten og en bære. Oppe i andre etasje sto to kvinner bøyd over spisebordet. Mellom dem lå det et spebarn, naken bortsett fra bleien, ansiktet blått, leppene og fingrene også. Den ene kvinnen trykket fingrene mot brystkassen på barnet, mens den andre blåste luft inn i henne. De virket trente.

Turnuslegen satte laryngoskopbladet inn i munnen på henne, løftet håndtaket opp og kikket inn. Så satte han, raskt og resolutt, tuben ned i svelget, pumpet luft i ballongen, og satte arteriepinsetten fast på slangen så luften i ballongen holdt tuben fast i luftrøret hennes. Mens han festet bagen til tubehodet, og startet å blåse luft inn i henne, sjekket jeg med stetoskopet at tuben lå riktig. Joda, det kunne høres luft som strømmet ned i begge lunger for hvert klem han gjorde på bagen.

Rundt oss var det mange mennesker. Jeg kjente igjen foreldrene. De satt i sofaen, med det eldste barnet på morens fang. De holdt rundt hverandre. Jeg kunne høre snufsing.

ILLUSTRASJONSFOTO: IDA MYKLEBUST SUNDAR

Mens ambulansesjåførene la henne på båren, fortsatte turnuslegen å gi innblåsninger med ventilasjonsbagen, mens jeg trykket fingrene på brystet hennes for å få hjertet til å pumpe blod.

De skulle komme etter, det var naboer som kunne kjøre dem, andre naboer kunne passe gutten.

Inne i bilen satte vi oss til, turnuslegen og jeg, han på klappsetet bak båren, jeg på knærne ved siden av den. Han ristet svakt på hodet mens han studerte de blå leppene, som bare delvis var skjult av tapen som holdt tuben på plass. «Vi fortsetter,» sa jeg.

Ambulansen stoppet med et rykk foran inngangen til legevakten. Turnuslegen så på meg igjen. Han løftet hånden hennes. Alle neglesengene var blå. Huden var hvit som et ark papir.

Vi løsnet tapen og arteriepinsetten, dro luften ut av ballongen, og tuben ut av luftrøret hennes. Vi foldet det hvite lakenet rundt henne før jeg bar henne inn.

Legekontorene ved legevakten hadde en skillevegg med et forheng. Det var praktisk når pasienter skulle undersøkes, for da var de skjermet fra innsyn hvis noen åpnet døren. Jeg la henne på benken innenfor skilleveggen, beholdt bleien på, prøvde å få lakenet brettet pent rundt henne. Så trakk jeg for forhenget, satte meg ved kontorpulten, og skrudde på PCen.

Det fantes et par notater om henne, en forkjølelse, en øyekatarr, det var alt. Jeg startet å skrive på journalnotatet mens jeg ventet. «Etter telefon fra nabo om at barnet er funnet livløs i sengen rykker vi umiddelbart ut med ambulanse.»

Telefonen ringte. «De er kommet,» sa vakthavende sykepleier.

Fra den åpne kontordøren kunne jeg se hele gangen. Og jeg kunne se dem der de kom gående, usikkert, nølende, mens de holdt hverandre i hendene. Aldri før hadde jeg sett håp og fortvilelse så tett knyttet sammen.

De satte seg på den lave benken foran meg, like ved døren. Jeg ble sittende mot dem, i den stolen der det vanligvis sitter en pasient.

– Hvor er hun?, spurte moren.

De ventet at jeg skulle si noe nå. Men jeg fikk ikke fram ordene. Mens de satt der, stille, og så på meg, begynte jeg å gråte.

«På den andre siden av veggen,» svarte jeg til slutt. «Hun er på den andre siden av veggen.»

ogballo@gmail.com